

Nuorisotyön kriteeristön vertaiskehittäjien terveiset

Nuorisotyön kriteeristön vertaiskehittämisryhmä kokoontui tammikuun lopussa Helsingissä. Tapaamisessa käytiin läpi tähän asti pidetyistä koulutuksista saadut palautteet ja muokattiin koulutusmateriaaleja palautteiden pohjalta. Koulutusmateriaaleihin lisättiin vielä vinkkejä itsearvioinneissa löydettyjen vahvuuksien esiin nostamiseen ja kehittämiskohteen valintaan. [Koulutusmateriaalit](#) löytyvät Kanuunan materiaalipankista.

Vertaiskehittämisyöryhmä halusi vielä lähettää kannustavat terveiset kaikille uuden kriteeristön käyttöön ja hyödyntämiseen liittyen.

Uuden nuorisotyön kriteeristön pohjana on nuorisotyön suhdeteoria. Suhdeteorian avulla tarkastellaan nuorisotyössä toteutettavan kasvatuksen laatua. Kasvatuksen laatu kuvaa työtettä, tapaa tehdä työtä. Tämän päivän kunnallinen nuorisotyö on kehittynyt paljon siitä, mitä se on ollut esimerkiksi 20 vuotta sitten. Nuorisotyöntekijät nähdään ammattikasvattajina omalla alallaan, kuten opettajat ja varhaiskasvatuksen henkilöstö omilla aloillaan. Nuorisotyön arviointiakin on sen vuoksi kehitetty siihen suuntaan, että työntekijöiden ammatillisuus ja kasvatuksen laatu tulisi näkyväksi ja huomioiduksi nuorisotyötä tarkasteltaessa. Samoin kuin kriteeristö myös NUPS (nuorisotyön perussuunnitelma) perustuu suhdeteoriaan ja NUPSia voi hyvin verrata esimerkiksi kuntien omiin opetussuunnitelmiin.

Uuden kriteeristön avulla arvioidaan suhdeteorian toteutumista:

- Mikä on laadukasta kasvatusta?
- Miten kasvatuksellisuus näkyy nuorisotyössä?
- Mitä nuorisotyö tekee ja miten eri suhteiden tukeminen huomioidaan nuorisotyössä?
- Miten nuorisotyö tukee nuoren eri suhteita?

Aiemmat kriteeristöt keskittyivät konkreettisemmin ulospäin näkyviin seikkoihin, kuten vaikka nuorisotyön näkyvyyteen somessa, toimintavälineiden saatavuuteen, hankintaan, kuntoon, nuorisotilojen vuokraamiseen muille käyttäjäryhmille jne. Nämä asiat sisältyvät myös uuteen kriteeristöön, kun mietitään, miten kasvatuksellisuus liittyy niihin konkreettisiin ja ulospäin näkyviin asioihin, joita nuorisotyössä toteutetaan.

Aiemmillä kriteereillä on arvioitu työyhteisön toiminnan, nuorten osallisuuden sekä osallistumisen ja resurssien näkökulmia. Uudessa kriteeristössä tarkastellaan työn kasvatuksellisuutta sekä tapaa tehdä työtä. Kriteeristö perustuu osallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja yhteisöllisyyteen, jotka ovat läpileikkaavina arvoina.

Nuorisotyön kriteeristön yhtenä tarkoituksena on sanoittaa nuorisotyötä uudella tavalla. Niin, että työntekijät, esihenkilöt, päättäjät, verkostot, huoltajat jne. puhuvat yhteistä kieltä ja ymmärtävät, mitä nuorisotyö on.

Nuorisotyön kriteeristön avulla pystytään sanoittamaan myös nuorisotyön merkitystä, tavoitteita ja tarpeellisuutta, jolloin voi esimerkiksi olla helpompi vahvistaa tai monipuolistaa nuorisotyön resursseja.

Pelkät kävijämäärät tai osallistujatunnusluvut eivät kerro nuorisotyön sisällöstä tai laadusta mitään – ei työntekijöille, esihenkilöille eikä varsinkaan päättäjille.

Kuvitteellinen esimerkki: tuntityöntekijän palkkaamiseen nuorisotilailtoihin tarvitaan lisäresurssia.

Perustelu nuorisotyön kriteeristön avulla:

Kasvatuksen laatu nuorisotilatyössä, nuorisotyön kriteeristön kriteerit:

- 1.1 Kaverisuhteiden mahdollistaminen ja tukeminen
- 1.4 Nuorten omaehtoisen toiminnan mahdollistaminen
- 1.5 Vuorovaikutustaitojen vahvistaminen/ vahvistuminen
- 2.2 Nuorten yksilöllinen kohtaaminen
- 2.3 Nuorten vuorovaikutuksen tukeminen aikuisten kanssa

Lisäksi otetaan huomioon, paljonko nuoria käy tilalla illan aikana.

Määrällisen ja laadullisen tiedon yhteisen tarkastelun myötä voidaan todeta, että yksin työskennellessään ohjaaja joutuu toimimaan järjestyksenvalvojana, koska nuoria on niin paljon ja/tai nuoret ovat erityisen vilkkaita. Jos ohjaajia on kaksi, toinen aikuisista voi keskittyä pienemmän ryhmän kanssa johonkin tiettyyn toimintaan (leipominen, lautapelin pelaaminen tms.) ja toinen aikuisista keskittyy vapaasti hengaileviin nuoriin. Näin ollen toimintaa voidaan toteuttaa monipuolisemmin nuorten toiveisiin ja tarpeisiin vastaten, jolloin myös kasvatuksen laatu paranee.

Itsearviointissa tulokseksi saadut tasokuvausten yksi ja kaksi kohdat kertovat ehkä karuakin totuutta siitä, että yksi ihminen ei pysty kaikkea toteuttamaan. Tämä on hyvä viesti päättäjille siitä, että mikäli näihin seikkoihin halutaan parannusta, on resursseille tehtävä jotain.

Vapaa hengailu nuorisotilalla pitää sisällään valtavan määrän kasvatuksellisia seikkoja, joiden toteuttamiseen tarvitaan suunnitelmallisuutta sekä kehittämistä. Kasvatuksellisuuteen liittyvät mm. säännöt, hyvät käytöstavat, ohjaajien ja nuorten välinen dialogi. Esimerkiksi usein vähättelevästikin mainitut nuorten kanssa biljardin ja muiden pelien pelaaminen ovat nuorisotyössä menetelmiä, joiden avulla kasvatuksellista nuorisotyötä toteutetaan.

”Mie itse koen pienen kunnan nuorisotyöntekijänä, että monesti kasvatuksellisuus on jopa laadukkaampaa pienen kunnan nuorisotyössä kuin isommissa kaupungeissa, kun nuoret ja heidän lähipiirinsä saatetaan tuntea todella hyvin. Nuorten kanssa pystytään luomaan todella luottamuksellisia suhteita ja nuorten kasvua sekä kehitystä pystytään tukemaan esimerkiksi yhdessä koulun ja huoltajien kanssa. Pienessä kunnassa tiedetään kaikkien nuorisotilalla käyvien nuorten nimet, mikä ei ole itsestään selvyys isommissa kaupungeissa. Yksinkertaista.” sanoo vertaiskehittämisryhmän jäsen Saara Kiiskinen vastauksena siihen, että kasvatuksen laadun tarkastelu olisi pienessä kunnassa haastavampaa, kuin isommissa yksiköissä.

Kaiken kaikkiaan ja summa summarum: nuorisotyön kriteeristön tarkastelu vaatii ajatuksen kääntämistä entisestä resurssi – ja toimintälähtöisestä ajattelusta kasvatuksellisuuden tarkasteluun.

Kasvatuksellisuuden tarkastelu nuorisotyössä toimii parhaimmillaan nuorisotyön kenttää yhdistävänä tekijänä. Työmuodosta riippumatta me kaikki teemme samaa tärkeää kasvatustyötä!

Kriteeristön vertaiskehittämisryhmään kuuluivat nuorisotyön ammattilaiset Saara Kiiskinen

Taipalsaarelda/Savitaipaleelta, Tuula Tissari Kotkasta, Ida Rauhala ja Anu Puolanne Oulusta, Minna Sirviö

Helsingistä, Riitta Mikkonen Lappeenrannasta sekä Petu Sorvasto Espoosta. Työskentelyssä ovat olleet mukana myös Kanuunan edustajat sekä Nuorisotutkimusseuran tutkijat Tomi Kiilakoski ja Eila Kauppinen.

Ylemmässä kuvassa vertaiskehittämistyöryhmä työskentelyn aloituksessa Oulussa marraskuussa 2021. Yläriivi vasemmalta: Petu Sorvasto, Tuula Tissari, Minna Sirviö, Tomi Kiilakoski, Anu Puolanne ja Saara Kiiskinen. Alarivi vasemmalta: Petra Mäki, Riitta Mikkonen ja Ida Rauhala. Alemmassa kuvassa ryhmä työskentelyn päätöksessä Helsingissä kesäkuussa 2023. Vasemmalla Ida Rauhala, Eila Kauppinen, Tuula Tissari ja Saara Kiiskinen. Oikealla Petra Mäki, Riitta Mikkonen ja Minna Sirviö.